

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Cob/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122464456
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Pavlikovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6122464456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a členov senátu JUDr. Valérie Kleinovej, ml. a Mgr. Mariána Degmu, v právnej veci žalobcu: AIDER Slovensko s. r. o., so sídlom v Bratislave, Silvánská 5450, IČO: 47 529 415, zastúpený JUDr. Evou Krištofiakovou, advokátkou so sídlom Zelená 11, Malinovo, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 2.692,50 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č.k. 25Cb/3/2023-84 zo dňa 10. februára 2023, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I, č.k. 25Cb/3/2023-84 zo dňa 10. februára 2023 potvrdzuje.

Žalovanému súd priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

I. Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.692,50 eura spolu s príslušenstvom a náhrady trov konania. Okrem zaplatenia istiny 2.692,50 eura žiadal žalobca aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.797,80 eura od 17.12.2020 do 28.01.2021, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.692,50 eura od 29.01.2021 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40 eur a náhradu trov konania.

2. Návrh žalobca odôvodnil tým, že dňa 23.10.2020 došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej bolo poškodené motorové vozidlo EČV: H. J.. Poškodeným bola obchodná spoločnosť Basic Level, s.r.o., IČO: 50 653 491 (ďalej aj ako „poškodený“). Osoba, ktorá spôsobila škodovú udalosť mala v čase škodovej udalosti uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (EČV: H.) u žalovaného. Žalovaný ukončil likvidáciu škody č. 9530208571 ako totálnu škodu - neekonomickú opravu. Všeobecnú hodnotu vozidla bez DPH vyčíslil na sumu 17.737,20 eur a do výšky škody započítal aj náklady na obstaranie vozidla vo výške 33 eur. Od tejto sumy následne žalovaný odpočítal hodnotu predajných zvyškov vozidla v sume 6.480,83 eur. Poškodený nesúhlasil s určením všeobecnej hodnoty motorového vozidla zo strany žalovaného, a preto si u znalca Ing. Marcela Janca objednal vypracovanie znaleckého posudku, za vyhotovenie ktorého uhradil sumu 350 eur. Podľa znaleckého posudku č. 138/2020 z 29.11.2020 vypracovaného Ing. Marcelom Jancom všeobecná hodnota motorového vozidla ku dňu škodovej udalosti bola 20.535 eur bez DPH. Žalovaný bol následne listom z 08.12.2020 vyzvaný na prehodnotenie poskytnutej náhrady škody. Listom z 29.01.2021 žalovaný prehodnotil všeobecnú hodnotu poškodeného motorového vozidla a poskytol doplatok 105,30 eur.

3. Keďže žalovaný neuhradil poškodenému celú požadovanú sumu 2.692,50 eur (rozdiel medzi všeobecnou hodnotou motorového vozidla 20.535 eur + suma 33 eur predstavujúca náklady na obstaranie vozidla a hodnotou zvyškov 6.480,83 eur a poskytnutým plnením zo strany žalovanej v sume 105,30 eur a 11.289,37 eur), tento pohľadávku voči žalovanej postúpil na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 25.06.2021 na žalobcu, ktorý si uplatnil nárok žalobou na súd.

4. Tvrdenia uvedené v žalobe žalobca preukazovala technickým preukazom poškodeného motorového vozidla, oznámením o poistnom plnení z 02.12.2020 a z 29.01.2021, znaleckým posudkom č. 138/2020, faktúrou č. 20201110 a č. 101274, potvrdeniami z banky o zrealizovaní platby, listom žalobkyne z 08.12.2020, zmluvou o postúpení pohľadávky z 25.06.2021, oznámením o postúpení pohľadávky z 25.06.2021.

5. V upomínacom konaní Okresný súd Banská Bystrica vydal 22.11.2022 platobný rozkaz sp. zn. 9Up/1084/2022, ktorým návrhu v celom rozsahu vyhovel.

6. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný odpor, v ktorom vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, pretože tento bol uplatnený po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Poukázal na to, že k nehode došlo 23.10.2020, dňa 26.10.2020 bola dopravná nehoda nahlásená žalovanému a objednaná obhliadka poškodených vozidiel. Dňa 05.11.2020 bola vykonaná doobhliadka poškodeného vozidla po odstrojení a technikom spoločnosti Sloveperta, s.r.o. stanovené, že ide o totálnu škodu. Zápis z doobhliadky bol zaslaný do elektronickej schránky servisu, pretože poškodený splnomocnil servis na komunikáciu so žalovaným. Dňa 05.11.2020 teda už poškodený vedel, že ide o totálnu škodu a zároveň vedel stanoviť približnú výšku škody, pretože poškodené motorové vozidlo bolo nové (zakúpené 23.07.2020) a v prevádzke len tri mesiace. Žaloba (návrh na vydanie platobného rozkazu) bola podaná dňa 09.11.2022, a teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula 05.11.2022. K odporu žalovaný priložil oznámenie o poistnom plnení z 02.12.2020 a z 29.01.2021, hlásenie škody, zápis o poškodení vozidla z 28.10.2020 spolu s kalkuláciou a z 05.11.2020, elektronickej správy adresovanej servisu, faktúru č. 2120100370 a znalecký posudok č. 69/2020.

7. Žalobca vo vyjadrení k odporu k námietke premlčania uviedol, že nárok premlčaný nie je, pretože v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na poistné plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Okrem toho o škode sa musí dozvedieť poškodený a nie servis či zástupca.

8. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 25Cb/3/2023- 84 zo dňa 10. februára 2023, ktorým žalobu žalobcu zamietol (výrok I.) a nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi (výrok II.).

9. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že ak odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie lehota uvedená v § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalovaný namieta premlčanie, právo sa premlčalo. Neprichádza potom už do úvahy posudzovanie otázky premlčania aj z hľadiska objektívnej premlčacej lehoty uvedenej v ustanovení § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ani keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Úmyselné uskutočnenie škodnej činnosti má len ten význam, že namiesto v objektívnej lehote troch rokov sa právo premlčuje, ak nejde o škodu na zdraví, najneskoršie za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Následne súd posúdil otázku premlčania podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka za účelom určenia, kedy začala plynúť premlčacia doba. Občiansky zákonník v tomto ustanovení viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného a/ o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním, b/ o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Zároveň ale platí, že táto vedomosť nezávisí na tom, či a kedy si poškodený zabezpečí dostatok dôkazov alebo kedy sa vytvorí pre neho priaznivejšia procesná situácia na to, aby skutkové

okolnosti, o ktorých má vedomosť, mohol v súdnom konaní preukázať. Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte.

10. Pre posúdenie tohto sporu a vznesenej námietky premlčania súd prvej inštancie vychádzal z toho, že poškodený sa o osobe škodcu dozvedel dňa 23.10.2020, kedy došlo k dopravnej nehode. Súd vychádzal aj z hlásenia škody poškodeného z 26.10.2020. V tomto hlásení poškodený ako škodcu uviedol N. F., Y. X/XXX, S. W. XXXXX. Vozidlo, ktoré škodu spôsobilo bolo označené EČV: H.. Vedomosť o osobe škodcu preto žalobca (resp. jej právny predchodca) preukázateľne získala 23.10.2020, kedy došlo k dopravnej nehode.

11. Pri posudzovaní otázky, kedy sa žalobca dozvedel o škode, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti o vzniknutej škode (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nej), teda kedy nadobudol žalobca vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia, t.j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený svoj nárok na náhradu škody mohol uplatniť aj na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške (R 16/2014; rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/231/2009; 3 Cz 16/78).

12. Podľa súdu prvej inštancie sa žalobca o škode dozvedel 05.11.2020, pretože v tento deň bolo zo strany Slovexperta, s.r.o. odoslané autoservisu oznámenie z obhliadky poškodeného motorového vozidla z 05.11.2020, v ktorom je konštatovaná totálna škoda. Skutočnosť, že poškodený splnomocnil autoservis, aby v jeho mene komunikoval so žalovaným bola v tomto spore nesporná. Doručenie tohto oznámenia autoservisu má preto rovnaké následky ako doručenie priamo poškodenému. Doručenie oznámenia o totálnej škode preukazuje elektronická správa z 05.11.2020 odoslaná na adresu penziviater@autoideal.sk. Žalobca nepoprel, že servis bol splnomocnený poškodeným. K dopravnej nehode došlo 23.10.2020, pričom poškodené motorové vozidlo bolo zakúpené ako nové poškodeným podľa faktúry č. 2120100370 dňa 23.07.2020 za cenu 29.957 eur. Poškodené motorové vozidlo malo v čase dopravnej nehody len 3 mesiace, a preto poškodený si dokázal urobiť dostatočný úsudok o výške škody pri takmer novom motorovom vozidle. Vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch sa vyžaduje aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia, t.j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený svoj nárok na náhradu škody mohol uplatniť aj na súde. Pri trojmesačnom motorovom vozidle je objektívne vyčíslenie možné hneď 05.11.2020, kedy bola oznámená totálna škoda poškodenému.

13. Premlčacia doba začala pri vedomosti o škode plynúť dňa 05.11.2020 a pri vedomosti o osobe škodcu dňa 23.10.2010, a teda ak bol nárok uplatnený až dňa 09.11.2022 (podľa potvrdenia o prijatí návrhu Okresným súdom Banská Bystrica) je potom premlčaný. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať. Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

14. K argumentácii žalobcu, že nárok nie je premlčaný z dôvodu potreby aplikovať na tento prípad § 104 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie poukázal na právny názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021 z 31.03.2022 (R 36/2022) alebo v rozhodnutí Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp. zn. 5Co/140/2020 z 22.02.2022, podľa ktorých v prípade, že si poškodený uplatní priamo nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, prípadné premlčanie tohto nároku sa posudzuje podľa rovnakej právnej úpravy ako platí na premlčanie nároku

proti osobe, ktorá škodu spôsobila, t.j. premlčanie priameho nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ako aj nároku na náhradu škody voči zodpovedajúcemu škodcovi podľa § 427 Občianskeho zákonníka sa posudzuje podľa ustanovení o behu premlčacej lehoty pri náhrade škody upravenej v Občianskom zákonníku, teda podľa § 106 Občianskeho zákonníka (na ktoré ustanovenie odkazuje zákonná poznámka č. 22 pri § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Z § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (a poznámky k nemu) teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neaplikuje § 104 Občianskeho zákonníka.

II. Odvolanie

15. Proti napadnutému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 písm. f) a písm. h) CSP, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Žalobca namietal, že súd prvého stupňa v otázke posudzovania námietky premlčania zo strany žalovaného a začatia plynutia dvojročnej subjektívnej lehoty podľa ust. § 106 Občianskeho zákonníka, opomenul posudzovať a aplikovať ustanovenia zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení zákona č. 9/2021 Z.z. (ďalej ako „lex corona“) Podľa názoru žalobcu súd síce prihliadol na námietku žalovaného v zmysle ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, avšak podľa lex corona (§ 8 písm. a) lehoty až do 28.02.2021 neplynú, a preto nedošlo k uplynutiu subjektívnej dvojročnej lehoty zo strany žalobcu a v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nárok žalobcu nie je premlčaný.

17. Žalobca tiež namietal, že súd prvého stupňa nesprávne právne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka vo veci uplatnenej výšky škody a nesprávne posúdil skutočnosť, kedy k plynutiu subjektívnej lehoty postupcu začalo plynúť. Žalobca nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie, že doručenie oznámenia autoservisu má rovnaké následky ako doručenie priamo poškodenému, keďže poškodený splnomocnil autoservis na komunikáciu so žalovaným a tvrdil, že nepostačuje vedomosť splnomocnenej osoby, ale vedomosť priamo poškodenej osoby, aká výška škody jej vznikla. Svoju argumentáciu žalobca oprel o Veľký komentár, Občiansky zákonník I, Stevček, Dulak, Bajánková, Fečík Sedlačko, Tomašovič a kol', str. 760, sekcia 111. č. 3, písm. i), ktorý uvádza, „na začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nestačí, že subjektívnu vedomosť nadobudla iná osoba než poškodený. Subjektívna vedomosť zákonného zástupcu, advokáta, či osoby blízkej tak začatie plynutia subjektívnej lehoty nepôsobí. Musí ísť o preukázateľne subjektívnu vedomosť poškodeného.“

18. Žalobca za nesprávnu považoval úvahu súdu prvej inštancie, že „keďže bolo poškodené motorové vozidlo cca 3 mesačné mohol podľa žalovaného ako aj súdu I. stupňa žalovať žalobca približnú sumu, a to bolo možné podľa nich odo dňa 05.11.2020 (oznámenia o totálnej škode). Podať žalobu na približnú sumu s jej dodatočným upresnením, je postup nesprávny a treba žalovať presnú sumu, ktorú možno predpokladať z predložených dôkazov. Ak by sa žalovala iba približná výška škody (odhadom žalobcu), mohlo by dôjsť aj k situácii, že sa uplatní nižšia suma, na ktorú má poškodený nárok, čím by sa žalovaný bezdôvodne obohacoval na úkor poškodeného a zase opačne, ak by sa uplatnila náhrada škody vo vyššej čiastke, mohol by sa žalobca/poškodený obohatiť na úkor žalovaného. Okrem toho by takéto konanie malo negatívny vplyv na výpočet trov konania v zmysle ust. §255 ods. 1 CSP (úspechu v konaní).

19. Žalobca nesúhlasil s argumentáciou, že ak malo vozidlo „iba 3 mesiace“, mohol poškodený vedieť, aká je jeho hodnota v čase vzniku poistnej udalosti. Žalovaný je povinný nahradiť škodu vo výške všeobecnej hodnoty vozidla, ktorá predstavuje hodnotu v danom čase a na danom mieste (§ 443 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného nie je možné od poškodenej osoby (odborne nespôsobilá osoba - bežný užívateľ) požadovať, že bude mať vedomosť o výške všeobecnej hodnoty vozidla v čase vzniku poistnej udalosti.

20. Pokiaľ ide o výrok II. (náhrada trov konania), keďže podľa žalobcu súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, výrok II. nedáva vo vzťahu k nesprávnemu posúdeniu námietky premlčania zo strany žalovaného a prípadne nového rozhodnutia súdu I. stupňa zmysel.

III. Vyjadrenia účastníkov v odvolacom konaní

21. Žalovaný sa k odvolaniu vyjadril podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 12.04.2023. Odvolanie žalovaný považoval za nedôvodné, s argumentáciou žalobcu nesúhlasil a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že v Dôvodovej správe k Zákonu č. 62/2020 je uvedené nasledovné: „Časť opatrení, prijatých Zákonom č. 62/2020 sú koncipované ako opatrenia dočasného charakteru, pričom ich dočasnosť je daná dátumom, do kedy sa uplatňujú. Návrh zákona pracuje s termínom do 30. apríla 2020. Navrhované opatrenie v § 1 má za cieľ v písmene a) dočasne zabezpečiť to, že premlčacie a prekluzívne lehoty nebudú do konca apríla 2020 plynúť a v písmene b) navrátiť premlčacie a prekluzívne lehoty, ktoré uplynuli v čase od 12. marca 2020 do dňa účinnosti predkladaného zákona, t.j. v čase od vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z.z. civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Predkladateľ má za to, že toto opatrenie môže prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie bez obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania alebo preklúzie. Navrhované ustanovenie je zamerané na súkromnoprávne vzťahy, t.j. právne vzťahy vznikajúce podľa predpisov súkromného práva najmä Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka.“ Podľa žalovaného uvedené ustanovenie nie je možné aplikovať na danú situáciu, keď dňa 23.10.2020 došlo k dopravnej nehode a poškodený vedel, kto mu škodu spôsobil, dňa 28.10.2020 došlo k obhliadke poškodeného vozidla a na adresu splnomocneného servisu bol zaslaný výpočet o výške nákladov na opravu s tým, že je nutná doobhliadka, dňa 5.11.2020 bola vykonaná doobhliadka poškodeného motorového vozidla a podľa Zápisu o poškodení vozidla sa jednalo o totálnu škodu (vzhľadom na skutočnosť, že sa jednalo o pomerne nové vozidlo, cca 3 mesiace v prevádzke, a právny predchodca žalobcu poznal cenu nového vozidla, vedel pri prehlásení žalovaného o totálnej škode, aká vysoká škoda mu pravdepodobne vznikla) dňa 9.11.2022 bol nárok na náhradu škody podaný na súd, čiže na základe uvedeného bol nárok podaný na súd po uplynutí 2 ročnej subjektívnej lehoty. Žalovaný ďalej uviedol, že prijaté protipandemické opatrenia mali snahu napomôcť bežným občanom ako aj podnikateľským subjektom preklenúť nežiaduce účinky pandémie a mali zabezpečiť, aby nedošlo k zániku ich práv v dôsledku premlčania alebo preklúzie v inkriminovanom čase, ale žalovaný sa domnieva, že zákonodarca nemal v úmysle predĺženie týchto lehôt pri tých právach, ktoré zaniknú v dôsledku premlčania alebo preklúzie v budúcnosti.

22. Vyjadrenie žalobcu zo dňa 06.04.2023 (č.l. 132) k vyjadreniu žalovaného: Žalobca uviedol, že na tento prípad sa vzťahuje ust. § 8 zákona 62/2020 Z. z.. Cieľom zákonodarcu bolo vplyvom mimoriadnej situácie posunutie premčacích lehôt tak, aby subjekty mali aj vplyvom pandémie, stále rovnaký čas na uplatnenie svojich práv na súde, aj keď bola výrazne obmedzená mobilita obyvateľstva (19.01.2021-28.02.2021 = 41 dní). V prípade, ak by si odvolací súd osvojil výklad práva podľa názoru žalovaného, dosiahol by sa stav, že dňa 01.03.2021 (deň po uplynutí 28.02.2021), by museli advokáti po celom Slovensku podať žaloby v jeden jediný deň v tých konaniach, kde uplynuli lehoty odo dňa 19.01.2021 do 28.02.2021, čo je samozrejme nereálne.

23. Vyjadrenie žalovaného zo dňa 14.09.2023 (č.l. 141) k vyjadreniu žalobcu: Zákonodarca v ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka viaže začiatok plynutia premlčacej doby na vedomosť poškodeného o osobe škodcu a o škode (nehovorí sa o výške škody). Poškodený, ktorý mal v prevádzke vozidlo tri mesiace, mohol vzhľadom na poškodenie celej prednej časti, určiť predpokladanú výšku škody na vozidle. Žalovaný poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.4.2023, č.k. I. ÚS 51/2023, kde v bode 11. je uvedené: „Z priebehu pandémie ochorenia COVID-19 boli prijaté opatrenia, ktorými došlo k modifikácii procesných práv a povinnosti sporových strán a súdov; v prvej vlně pandémie prijatím zákona č. 62/2020 Z. z., ktorým v období od nadobudnutia účinnosti zákona, t. j. 27. marca 2020 do 30. apríla 2020, došlo k dočasnému prerušeniu plynutia procesných lehôt [§ 1 písm. a) a §

2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z.] V druhej vlne pandémie bol prijatý zákon č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menil a doplnil zákon č. 62/2020 Z. z. (ďalej len „zákon č. 9/2021 Z. z.“), ktorým došlo k ďalšiemu dočasnému prerušeniu plynutia procesných lehôt od účinnosti tohto zákona, t. j. od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 [§ 8 písm. a) a § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. v znení neskorších predpisov]. Ústavný súd SR posudzoval sťažnosť sťažovateľa, ktorému Najvyšší súd SR odmietol dovolanie z dôvodu oneskoreného podania (Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľovi doručený 1.1.2021 a dovolanie na NS SR bolo podané dňa 12.4.2021). Ústavný súd SR v bode 13. nálezu uviedol: „V sťažovateľovom prípade lehota na podanie dovolania začala plynúť doručením rozsudku krajského súdu sťažovateľovi 1. januára 2021 a koniec lehoty v čase pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 9/2021 Z. z. (teda, ak by nenastalo spočítanie lehoty, pozn.) pripadol na 1. marca 2021. Dĺžka lehoty na podanie dovolania bola v absolútnom vyjadrení 59 dní (aplikujúc §121 ods. 2 a ods. 3 CSP). Lehota v čase od 19. januára do 28. februára 2021 neplynula, spočívala [§ 8 písm. a) z. č. 62/2020 Z. z. s účinnosťou od 19. januára 2021], V danom prípade od 1. januára 2021 ku dňu 19. januára 2021 zo zákonnej dvojmesačnej lehoty uplynulo 17 dní [§ 121 ods. 2 CSP, § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. s účinnosťou od 19. januára 2021], Opäť začala plynúť 1. marca 2021 a do jej uplynutia zostávalo 42 dní. Koniec lehoty pripadol na nedeľu 11. apríla 2021, a tak v zmysle § 121 ods. 4 CSP bol posledným dňom lehoty na podanie dovolania sťažovateľom najbližší pracovný deň, t. j. pondelok 12. apríla 2021.“ Žalovaný bol toho právneho názoru, že žalobcom navrhovaný postup nie je možné aplikovať na prejednávany spor.

24. Vyjadrenie žalobcu zo dňa 27.09.2023 (č.l. 155) k vyjadreniu žalovaného: Žalobca odmietol argumentáciu žalovaného, že motorové vozidlo malo 3 mesiace a teda mohol vedieť si poškodený určiť predpokladanú výšku škody. Ani samotný žalovaný obhliadkou dňa 05.11.2020 ešte neurčil výšku škody ale až neskôr kalkuláciou. K nálezu US SR I. ÚS 51/2023-31 zo dňa 20.04.2023 žalobca uviedol, že daný nález riešil procesnoprávne lehoty a je zrejmé, že lehoty sa majú počítat absolútne (teda predĺžený celkom pri dvoch neplynutiach lehôt vyplývajúcich zo zákona č. 62/200 Z.z. o 76 dní) aj v tomto prípade, tak ako uvádzal žalobca v odvolaní a preto jeho nárok nie je premlčaný. Zákon č. 62/2020 Z.z. v ust § 1 ako aj § 8 rieši citujeme " Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva...“. Preto nejde o počítanie iba procesných lehôt (v zmysle Nálezu- keďže išlo o doručenie dovolania na NS SR) ale aj hmotnoprávných lehôt.

IV. Relevantné právne predpisy

25. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

26. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

27. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

28. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

30. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

31. Podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

32. Podľa § 789 ods. 2 Občianskeho zákonníka osobitný predpis môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu (povinné zmluvné poistenie).

33. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.1) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>>

Poznámka 1: Zákon č. 39/2015 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/39/>> o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Občiansky zákonník <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> v znení neskorších predpisov.

34. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

35. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri smrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>> alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,
- d) ušlého zisku.

36. Podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

- a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poisťného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,
- b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

37. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia.

38. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.22) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>>

Poznámka 22: § 106 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>.

V. Posúdenie vecí odvolacím súdom

39. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi uvedenými v odvolaní (§ 379 a § 380 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, pričom odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania s ohľadom na § 385 CSP. Súd vo veci vyhlásil rozhodnutie verejne v súlade s § 219 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP.

40. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku 25Cb/3/2023-84 zo dňa 10. februára 2023, ktorý m súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

41. Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu nesú zodpovednosť za škodu pôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov - za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Poistnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné. Podľa § 789 ods. 2 Občianskeho zákonníka osobitný predpis môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (povinné zmluvné poistenie). Takýmto zákonom je napríklad zákon č. 381/2001 Z.z., ktorý upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj ako „poistenie zodpovednosti“). Povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom.

42. Odvolací súd poukazuje na skutočnosti preukázané v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré sú opísané v ods. 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Medzi stranami sporu neboli sporné okolnosti vzniku škody na strane poškodeného (vlastníka motorového vozidla) v dôsledku škodovej udalosti zavinenej motorovým vozidlom poisteným u žalovaného na základe zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že poškodený splnomocnil servis na komunikáciu so žalovaným. Medzi stranami sporu bolo v konaní pred súdom sporné, či sa pohľadávka voči žalovanému pred jej uplatnením na súde premlčala. V rámci uvedeného bolo medzi stranami sporné, kedy sa právny predchodca žalobcu o škode dozvedel a aké ustanovenie zákona je potrebné v súvislosti s počítaním premlčacej lehoty aplikovať.

43. Žalobca v reakcii na námietku premlčania tvrdil, že jeho v žalobe uplatnený nárok nie je premlčaný, pretože ide o poistné plnenie, pri ktorom trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka začína plynúť v zmysle § 104 Občianskeho za rok po poistnej udalosti. Naproti tomu žalovaný poukazujúc na § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka tvrdil, že právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

44. Poistné plnenie je právny inštitút spätý s poistením, s poistnou zmluvou a vzťahuje sa na práva a povinnosti priamo vznikajúce medzi poisteným a poisťiteľom. Ustanovenia § 795 a § 797 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať tak, že právo na poistné plnenie vzniká poistenému - osobe, na ktorej majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorej zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje.

45. Naproti tomu inštitút náhrady škody je rozdielny v tom, že vzniká v dôsledku škody a je (vo všeobecnosti) determinovaný vzťahom medzi osobou, ktorej vznikla škoda a osobou, ktorá škodu spôsobila. Inými slovami, poškodený má právo na náhradu škody od osoby, ktorá porušením právnej povinnosti škodu spôsobila. Skutočnosť, či je osoba spôsobiaca škodu pre takýto prípad poistená (poistenie zodpovednosti za škodu) nemá pre posúdenie právneho vzťahu medzi škodcom a poškodeným právny význam a vznik zodpovednosti za škodu nie je existenciou poistenia nijako z hľadiska existencie rozdielnosti predmetných dvoch právnych inštitútov (poistné plnenie a náhrada škody) dotknutý.

46. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie vyjadreným v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku prisvedčil v tejto spornej otázke žalovanému. Osobe, ktorej bola spôsobená škoda má nárok na jej náhradu, pričom v prípade povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. (§ 15 ods. 1) je na jej zvážení, či si škodu uplatní priamo u osoby, ktorá škodu spôsobila alebo, v prípade poistnej udalosti (škodovej udalosti krytej poistnou zmluvou) u poisťiteľa. Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

47. Uvedený výklad potvrdzuje aj skutočnosť zákon č. 381/2001 Z.z., osobitný zákon k Občianskemu zákonníku upravujúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý sa nad všetky pochybnosti vzťahuje i na súdenú vec v § 15 ods. 2 ustanovuje,

že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Zároveň v poznámke č. 22 k § 15 ods. 2 zákon č. 381/2001 Z.z. odkazuje na § 106 Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva zámer zákonodarcu premlčanie nároku na náhradu povinne zmluvne poistenej škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla posudzovať podľa ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje osobitnú premlčaciu dobu práva na náhradu škody.

48. Poškodenému, ktorému vznikne nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, môže si svoj nárok uplatniť, pričom poisťovateľovi podľa zákona č. 381/2001 Z.z. vzniká povinnosť škodu nahradiť poškodenému miesto poisteného. V prípade včas neuplatneného nároku sa svojej povinnosti poisťiteľ zbaví, ak namietne premlčanie - uplynutie premlčacej doby.

49. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu uvedené v odvolaní, že súd prvej inštancie opomenul pri posudzovaní námietky premlčania aplikovať § 8 písm. a) lex corona, podľa ktorého lehoty až do 28.02.2021 neplynú, preto podľa názoru žalobcu nedošlo k uplynutiu subjektívnej dvojročnej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nárok žalobcu nebol pri podaní žaloby premlčaný, odvolací súd poukazuje na § 366 CSP.

50. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

51. Použitie argumentácie žalobcu v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie opísanej v ods. 16 odôvodnenia tohto rozhodnutia nie je subsumovateľné ani pod jedno z vyššie v § 366 CSP uvedených podmienok.

52. Zásada tzv. súperenia strán sporu je v CSP uplatňovaná prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 CSP), ktoré je možné uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). V § 149 až § 152 CSP sú demonštratívne uvedené prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, pričom samotnými pojmami procesný útok a procesná obrana sa zdôrazňuje kontradiktórnosť procesného postavenia protistrán v sporovom konaní. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

53. Medzi prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany patrí i hmotnoprávna námietka. Pod týmto pojmom sa rozumie právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Hlavnou formou hmotnoprávnej námietky je námietka premlčania a kompenzačná námietka. Premlčaním sa právo záväzne oslabuje, v dôsledku námietky súd premlčané právo nemožno priznať. Pokiaľ je hmotnoprávnou námietkou námietka premlčania, je nevyhnutné za hmotnoprávnu námietku považovať aj popretie námietky premlčania. Obe protikladné tvrdenia (frazeologicky útok a obrana) sú z hľadiska naplnenia obsahových náležitostí hmotnoprávnej námietky ako takej rovnocenné.

54. Súd dodáva, že v sporovom konaní nie je súd povinný nahrádzať rolu účastníka súdneho konania a domýšľať miesto neho skutkové tvrdenia a ich dôvody. Účastník sám je povinný tvrdiť a následne tvrdenia preukázať dôveryhodným spôsobom. Súd nie je povinný ani miesto účastníka konania vyhľadávať dôkazy, ktoré potvrdzujú účastníkom tvrdené avšak ničím nepreukázané skutočnosti. Námietka, že „súd prvej inštancie opomenul pri posudzovaní námietky premlčania aplikovať § 8 písm. a) lex corona“ bez toho, aby žalobca s takouto argumentáciou prišiel v prvoinštančnom konaní, bolo tvrdenie nezodpovedajúce právnej úprave sporového konania vyjadrené v článku 6 ods. 1 CSP.

55. Pokiaľ žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že námietka premlčania ním uplatnenej pohľadávky je neopodstatnená z dôvodu, že jeho pohľadávka je nárokom na plnenie z poistenia, pričom pri takomto práve je premlčacia doba trojročná a začína plynúť premlčacia doba za rok po poistení

udalosti poukazujúc na § 104 Občianskeho zákonníka a svoju argumentáciu v odvolaní zmenil odkazujúc na § 8 písm. a) lex corona, ide obsahovo k diametrálne rozdielnym tvrdeniam, ktoré sú hmotnoprávnymi námietkami. Preto odvolací súd v zmysle § 366 CSP považoval žalobcove tvrdenie uvedené v odvolaní za novotu, ktorú v odvolacom konaní už nemohol použiť a na túto žalobcovu argumentáciu neprihliadal.

56. Ďalšou medzi účastníkmi spornou otázkou bolo začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby. Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá (§ 106 Občianskeho zákonníka). Premlčacia doba teda začína plynúť od okamihu, kedy sa poškodený dozvie, že mu vznikla škoda a kto škodu spôsobil, pričom oba momenty nemusia nastať súčasne.

57. Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 OZ), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá osoba za škodu zodpovedá, v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (U NS SR 1 Cdo 82/2009).

58. O škode sa poškodený dozvie v okamihu, kedy došlo k okolnosti (zväčša udalosti), ktorá je definovateľná ako škoda - zásah do majetkovej sféry poškodeného vo forme zmenšenia majetku alebo vo forme ušlého zisku. Pri otázke výšky škody možno primerane aplikovať logiku predchádzajúcom odseku a to v tom zmysle, že presná výška škody je výsledkom odborného posúdenia, ktoré nie je možné dosiahnuť obratom. Vychádzajúc z tohto faktu odvolací súd dedukoval, že úmyslom zákonodarcu pri formulovaní § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka nebolo viazať začatie plynutia premlčacej doby od exaktného vyčíslenia škody právne relevantným spôsobom. Pripustením výkladu slovného spojenia „... keď sa poškodený dozvie o škode ...“, že poškodený musí poznať presnú výšku vzniknutej mu škody, by dávala možnosť poškodenému vykonať zistenie výšky škody v akomkoľvek dlhom čase. Právny stav, kedy by škodca alebo iná osoba s povinnosťou nahradit škodu nemohli ovplyvniť objektívne poškodeného pri zisťovaní škody ako skutočnosti rozhodujúcej počítanie začiatku plynutia premlčacej doby, by v podstate znemožnil uplatniť námietku premlčania, by bol v demokratickej spoločnosti neudržateľný pre viditeľný rozpor s istotou právnych vzťahov. Voluntaristický výklad uvedeného slovného spojenia by mohol pôsobiť k neprospechu povinnej osoby, ktorá by bola vystavená aj novej svojvôli a šikanóznemu výkonu práva zo strany nositeľa práva (poškodeného).

59. Možno zhrnúť, že pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a moment, kedy sa poškodený dozvie o škode, nie je daný vtedy, kedy má exaktnú vedomosť o rozsahu škody ale postačuje zistenie skutkových okolností, z ktorých možno vyvodit vznik škody a jej približnú výšku v peniazoch. Treba zdôrazniť, že presné určenie výšky škody nie je zväčša v schopnostiach poškodeného a zo znenia § 106 Občianskeho zákonníka nevyhnutnosť splnenia takejto podmienka nevyplýva. Je preto v súlade s dikciou § 106 Občianskeho zákonníka záver, že o škode sa poškodený dozvie vtedy, keď nadobudol vedomosť o tom, že bol poškodený jeho majetok a o orientačnom rozsahu spôsobenej mu majetkovej ujmy.

60. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že z priebehu deja opísaného v úvodnej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia je vidno, že žalobca (jeho právny predchodca) k exaktnej sume vzniknutej mu škody dospel na základe znaleckého posudku, ktorý si zabezpečil po tom, ako nebol spokojný s výškou náhrady určenej žalovaným. Aj z toho vyplýva, že poškodený, nesúhlasil so žalovaným, teda mal názor na výšku škody a vykonal úkony na potvrdenie svojho názoru. Za hodnú zreteľa je potrebné považovať skutočnosť, že poškodený nadobudol motorové vozidlo 3 mesiace pred zistením, že došlo k takému jeho poškodeniu, že jeho oprava by bola neekonomická (totálna škoda), preto je logické sa domnievať, že mohol poznať približnú výšku škody.

61. Posúdenie začatia plynutia premlčacej doby sa viaže na medzi účastníkmi spornú otázku, kedy sa poškodený (právny predchodca žalobcu) dozvedel o škode. Z dôkazov zadovážených v konaní pred súdom prvej inštancie vyplýva, že k škodovej udalosti došlo dňa 23.10.2020, dňa 05.11.2020 bola vykonaná doobhliadka poškodeného vozidla po odstrojení a bolo stanovené, že ide o totálnu škodu, o čom zápis bol zaslaný do elektronickej schránky servisu splnomocneného poškodeným.

62. Žalobca nesúhlasil s tvrdením, že sa (prostredníctvom) splnomocnenca dozvedel o škode dňa 05.11.2020, pričom poukázal (vo vyjadrení k odporu proti platobnému rozkazu aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie) na Veľký komentár, Občiansky zákonník I, Stevček, Dulak, Bajánková, Fečík Sedlačko, Tomašovič a kol', str. 760, sekcia 111. č. 3, písm. i), ktorý uvádza, „na začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nestačí, že subjektívnu vedomosť nadobudla iná osoba než poškodený. Subjektívna vedomosť zákonného zástupcu, advokáta, či osoby blízkej tak začatie plynutia subjektívnej lehoty nepôsobí. Musí ísť o preukázateľne subjektívnu vedomosť poškodeného“.

63. Odvolací súd s argumentáciou žalobcu nesúhlasil. Komentár k Občianskemu zákonníku citovaný žalobcom síce všeobecne konštatuje, že subjektívnu vedomosť o škode musí nadobudnúť poškodený a nie iná osoba, avšak takto zovšeobecňujúce stanovisko odvolací súd nemohol akceptovať z dôvodu rozporu s špecifickou situáciou, v ktorej bol v čase rozhodnom pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby poškodený. Poškodený splnomocnil servis, aby za neho konal v záležitosti riešenia jeho poisťnej udalosti. Žalobca nepoprel, že bol poškodený zastúpený servisom na základe plnomocenstva a nenamietal, že by servis konal za poškodeného ako splnomocnenec prekročiac svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva. Preto uvedené skutočnosti nepovažoval súd za sporné.

64. Inštitút plnomocenstva slúži na zastúpenie v prípade prekážky vykonať osobe splnomocňujúcej právny úkon osobne, alebo je ako štandardný nástroj prípustný v prípade akejkolvek pohnútky osoby dať sa zastúpiť, napríklad v prípade, že splnomocnenec je odborne spôsobilejší záležitosť splnomocnenca vybaviť a uplatnenie práv splnomocnenca bude tak efektívnejšie.

65. Vychádzajúc z § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka je súd toho názoru, že pokiaľ za poškodeného konal servis ako splnomocnenec, platí, že poškodený ako splnomocniteľ konal vo vlastnom mene. Zastúpenie na základe plnomocenstva pre splnomocniteľa znamená, že mu priamo vznikajú práva povinnosti konaním splnomocnenca. Takto vzniknutých povinností by sa splnomocnenec zbavil len v prípade, ak by preukázal, že splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva a že na takýto úkon splnomocniteľ bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, reagoval jeho odmietnutím, prípadne by preukázal, že osoba, s ktorou sa konalo, o nedostatku plnomocenstva vedela.

66. Žalobca nenamietal skutočnosť, že poškodený splnomocnil servis na komunikáciu so žalovaným. Právnym úkonom, pri ktorom sa možno dať zastúpiť splnomocnencom je i prijímanie zásielok alebo iných listín. Logicky teda prijatie zápisu z doobhliadky, ktorý bol dňa 05.11.2020 zaslaný do elektronickej schránky servisu, je udalosťou, ktorý treba považovať za rozhodujúcu pre začiatok plynutia premlčacej doby, pretože v tento deň sa poškodený dozvedel, že ide o totálnu škodu a zároveň, ako už odvolací súd vysvetlil vyššie, vedel stanoviť približnú výšku škody.

67. S poukazom na obsah vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie v posudzovanej veci za úplné a ich právne posúdenie za správne. Preto v súlade s § 387 CSP odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava I, č.k. 25Cb/3/2023-84 zo dňa 10. februára 2023 potvrdil.

68. K náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie odvolací súd poukazuje na § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a na § 262 ods. 2 CSP, podľa ktorého o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Odvolací súd konštatuje, že výrok rozsudku súdu prvej inštancie nebol v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami CSP.

69. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Zalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal náhradu na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to za kon prípusťa (§ 419 C. s. p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu za konný zastupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylučeny sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, z čeho doslo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o penážnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušnosť sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o penážnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušnosť sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušnosť pohľadávky a výška príslušnosti v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti doľvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenejmu subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravne uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravneho uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých doľvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie doľvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a ine podania dovolateľa musia byť písane advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoskolské právnicke vzdelanie druheho stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu kona má vysokoskolské právnicke vzdelanie druheho stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenu na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne kona má vysokoskolské právnicke vzdelanie druheho stupňa (§ 429 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odľvodniť iba tým, z čeho v konaní doslo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací doľvod sa vymedzí tak, z čeho dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odľvodniť iba tým, z čeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací do^vod sa vymedzi^ tak, z^e dovolateľ uvedie pra^vne posu^denie veci, ktore^ poklada^ za nespra^vne, a uvedie, v c^om spoc^i^va nespra^vnos^ tohto pra^vneho posu^denia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací do^vod nemoz^no vymedzit^ tak, z^e dovolateľ pouka^z^e na svoje podania pred su^dom prvej ins^tancie alebo pred odvolacím su^dom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie do^vody moz^no menit^ a dopl^n^at^ len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemoz^no uplatn^ovat^ nove^ prostriedky procesne^ho u^toku a prostriedky procesnej obrany okrem skutoc^nosti^ a do^kazov na preuka^zanie pri^pustnosti a vc^asnosti podane^ho dovolania (§ 435 C. s. p.).